

SKATTEMINISTERIET

J.nr. 2009-318-0104

Dato: 5. februar 2009

Til

Folketinget - Skatteudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 204 af 30. januar 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Flemming Bonne (SF).

(Alm. del).

Kristian Jensen

/Thomas Larsen

Spørgsmål:

I et interview den 28. januar 2009 på TV2 News omhandlende FOA's undersøgelse blandt egne medlemmer, der viser, at mere end 7 ud af 10 af disse ikke vil arbejde mere ved en skattelettelse, udtaler ministeren, at han har stribevis af undersøgelser, der viser det modsatte.

Kan ministeren oplyse, hvilke undersøgelser der henvises til?

Kan ministeren oplyse, om der er en ensidig tendens i disse undersøgelses konklusioner, der svarer til den holdning, ministeren giver udtryk for?

Kan ministeren oplyse, om disse undersøgelser er repræsentative i forhold til Danmark set i forhold til de udvalgte samples, deres størrelse, spørgsmålsformuleringer, og hvem der har gennemført og finansieret disse undersøgelser?

Svar:

Det er min generelle holdning, at den bedste måde at vurdere, hvordan folk reagerer på lavere skat er at se på, hvordan folk rent faktisk agerer, når skatten sættes ned på arbejde, hvilket er gjort i en række internationale – såvel som nationale studier – som finder betydelige positive arbejdsudbudselasticiteter. Af danske studier kan bl.a. nævnes Graversen (1997), som finder elasticiteter for kvinder på 0,7 - 0,9 og på 0,13 - 0,23 for mænd. Frederiksen m.fl. (2001) finder, at danske mænd har en elasticitet på 0,05, mens kvindernes elasticitet er på 0,15.

Når man betragter effekten af skattelettelser, bør man se det i et bredere perspektiv end blot ved at fokusere på ændringer i arbejdsudbuddet. Der er mange andre væsentlige adfærdseffekter, som en nedsættelse af marginalsatten medfører. Lavere skat øger folks indsats på arbejdsmarkedet, fleksibilitet både i form af villighed til overarbejde samt branche- og geografisk mobilitet, og påvirker skatteundvigelse, villighed til sort arbejde, fastholdelse og tiltrækning af arbejdskraft i Danmark m.v. Alle disse faktorer har sammen med arbejdsudbuddet betydning for den skattepligtige indkomst, og derved de offentlige finanser. Der er foretaget en del internationale empiriske studier på området i blandt andet vores nabolande, som viser betydelige elasticiteter af den skattepligtige indkomst, jf. besvarelse af S 1128, 2008-09.

Der er gennem tiderne blevet foretaget utallige undersøgelser af folks lyst til at arbejde, hvis skatten sættes ned på sidst tjente krone. FOA's undersøgelse viser, at 7 ud af 10 af de

medlemmer, som besvarede spørgsmålene, ikke vil arbejde mere, hvis skatten lettes på arbejde. For at sikre den finanspolitiske holdbarhed, er det væsentligt at pointere, at det ikke er nødvendigt, at alle beskæftigede øger deres timetal for at løse den fremtidige finansiering af velfærdssamfundet, jf. besvarelse af S 1128, 2008-09.

Andre undersøgelser viser andre resultater ift. danskernes syn på skattetryk og lysten til at arbejde, hvis skatten sættes ned.

Oversigt over interviewbaserede undersøgelser af skat og arbejdsudbud m.v.

Seneste Gallup undersøgelse, offentliggjort i Berlingske Tidende 3. februar 2009, er baseret på knap 1.100 personer. Undersøgelsen viser, at 33 pct. af de adspurgte mener, at det er sandsynligt, at en nedsættelse af marginalsatten vil få dem til at arbejde mere.

Politiken offentliggjorde den 24. december 2008 en undersøgelse vedr. skat og arbejdsudbud foretaget af Megafon med knap 1.300 respondenter. Her svarede hver fjerde dansker, at de ville arbejde mere, hvis topskatten blev fjernet. Der var kun få procent af de erhvervsaktive, som tilkendegav, at de ville arbejde mindre.

Capacent Epinion foretog i juli 2008 en stikprøveundersøgelse med 1.000 respondenter for Nykredit, hvor 13 pct. af danskerne svarede, at de vil arbejde mere, hvis marginalsatten nedsættes, mens kun 2 pct. ville arbejde mindre.

Analyseinstituttet Zapera lavede i juli 2007 en undersøgelse blandt studerende på videregående uddannelser, som pegede på, at hele 40 pct. var villige til at arbejde mere, hvis skatten på arbejde blev sat ned.

Megafon foretog i november 2008 en interviewundersøgelse med godt 1.500 personer for Dansk Industri (DI), hvor 63 pct. af befolkningen svarer, at skatten er for høj, og lidt over halvdelen af de adspurgte mente, at skatten på arbejde er så høj, at den mindsker tilskyndelsen til at arbejde. I en undersøgelse foretaget på mere end 500 virksomheder er der stor enighed blandt arbejdsgiverne, hvor 9 ud af 10 virksomheder svarer, at den høje marginalskat får medarbejderne til at vælge fritid frem for ekstra arbejde – samtidig med, at det høje skatteniveau mindsker virksomhedernes muligheder for at belønne de medarbejdere, som yder en ekstra indsats, eller udviser særligt engagement.

Megafonmålingen foretaget for DI er fordelt på alder, køn, indkomstniveau, politisk tilknytning, gennemført uddannelsesniveau, geografi og beskæftigelsessituation.

Der er også lavet undersøgelser af andre faktorer end arbejdsudbuddet, som har betydning for den skattepligtige indkomst ved en sænkelse af marginalsatten. DI offentliggjorde en Megafon undersøgelse med 1.500 respondenter i november 2008, som viste, at kun 17 pct. af danskerne afviser, at de kunne finde på at få lavet sort arbejde. 60 pct. af dem, som ikke afviser at få lavet sort arbejde, mener, at det er de høje marginalsatter, som er årsagen til dette. Denne tendens til at acceptere sort arbejde, og give de høje marginalsatter skylden, er mest udtalt i den højere ende af indkomstfordelingen.

Lysten til at udføre sort arbejde er ligeledes høj. Epinion Capacent har for DI i december 2008 foretaget en måling på 100 kommende eller nyligt uddannede håndværkere. Undersøgelsen viser, at for hver tredje har muligheden for at udføre sort arbejde væsentlig betydning for valg af uddannelse. To tredjedele af de adspurgte finder muligheden for ”gør-det selv-arbejde” som en væsentlig begrundelse for uddannelsesvalget. ”Gør-det-selv-arbejde” bliver generelt mere attraktivt, jo højere skatten er på arbejde.

Undersøgelser tyder på, at de høje danske marginalsatter har betydning for, at højtuddannede flytter til udlandet for at arbejde. Megafon har foretaget en undersøgelse for DI, som viser, at 67 pct. af danskere, som er bosat i udlandet og som har valgt ikke at komme tilbage til Danmark, mener, at det danske skattesystem er en medvirkende faktor til, at de vælger at blive i udlandet.

Bag om undersøgelserne

Megafonmålinger gennemføres generelt med et bredt udsnit af danskere på minimum 18 år. Stikprøverne udtrækkes således, at den giver et repræsentativt billede af den geografiske befolkningsspredning. Derudover anvendes fødselsdagskriteriet, så der ikke forekommer bias ift. hvilken type personer, der typisk tager telefonen. Derudover anvendes fordelingen af de forskellige baggrundskriterier, køn, alder, politisk tilhørsforhold mv. til at sikre, at stikprøven er repræsentativ i forhold til den samlede befolkning.

Capacent Epinion undersøgelsen er en webbaseret undersøgelse, med en stikprøve på 1.000 personer. Der er ligeledes taget højde for sociale baggrundsvariable, som sikrer stikprøvens repræsentativitet.

Gallupundersøgelse offentliggjort i Berlingske Tidende 3. februar 2009 er gennemført i perioden 30.1 - 1.2 2009, og er baseret på webinterview af 1.083 personer over 18 år, som er et repræsentativt udsnit af befolkningen i forhold til forskellige baggrundsvariable.

Samlet set giver de undersøgelser, som der refereres til her, et repræsentativt billede af den danske befolkning. Derudover er undersøgelserne foretaget af forskellige analyseinstitutter, og er finansierede af forskellige private virksomheder og organisationer.

Jeg vil afslutningsvis gentage, at uagtet at et markant flertal af meningsmålinger peger i retning af et positivt arbejdsudbud ved lavere skat, så er den bedste måde, at vurdere adfærdsændringer, de mange studier.

Studier, som også klart peger i retning af et positivt arbejdsudbud, som endda er større end anført i Skattekommissionens rapport.